

De fleste eldre har noen å spørre om hjelp

Foto: Wikimedia.

Nesten alle (97 prosent) hjemmeboende personer over 70 år i Norge oppgir at de har noen i familien, eller blant venner og naboer, de kan spørre om hjelp ved behov. Det viser en studie fra FHI.

– Dette er på mange måter positive resultater. Uformell hjelp og sosial støtte kan være viktig for at vi skal kunne leve mest mulig selvstendige liv, og bo lengst mulig hjemme når vi blir eldre, sier seniorforsker Bjørn Heine Strand ved Folkehelseinstituttet.

Samtidig peker funnene på en sårbar gruppe: eldre menn som bor alene. Sjansen er større for at de mangler noen å spørre om hjelp blant familie, venner eller naboer.

– Her kan det være behov for målrettede tiltak for å sikre at eldre menn har tilstrekkelige ressurser for å bli boende hjemme, sier Strand.

Studien bygger på data fra over 24 000 deltakere i Helseundersøkelsen i Trøndelag (HUNT4; 2017-19). Det ble ikke spurt om type hjelp, eller om man faktisk får hjelp ved behov. Studien kan tolkes som at dagens eldre i Norge i stor grad har noen å spørre om uformell støtte.

– Vi vet ikke omfanget av faktisk hjelp for de ulike gruppene som er identifisert i denne studien. Men resultatene reiser viktige spørsmål knyttet til hvordan vi som samfunn skal ivareta dem som står i fare for sosial isolasjon. Særlig ettersom vi blir flere eldre og belastningen på pårørende øker, sier Strand.

Hovedfunnene er at:

Hele 97 prosent av deltakerne svarte at de har noen å spørre om hjelp hvis de trenger det.

Familien er hovedstøtten: 93 prosent oppga at de kan spørre familiemedlemmer, mens 32 prosent kan henvende seg til venner og 23 prosent til naboer.

Å bo alene øker risikoen: Eldre som bor alene, spesielt menn tidlig i 70-årene, hadde betydelig høyere risiko for å mangle noen å spørre om hjelp ved behov, sammenlignet med dem som bor sammen med andre. Blant aleneboende menn i alderen 70-74 år hadde 89 prosent noen å spørre, mens tilsvarende tall for de som bodde sammen med noen var 98 prosent.

Hjelp fra familien – demografi og funksjonsnivå spiller inn: Kvinner, yngre eldre, personer som bor sammen med andre, samt personer uten funksjonsnedsettelse eller hjemmetjenester, var de som i størst grad rapporterte å kunne spørre noen i familien.

Hjelp fra venner – utdanningsnivå ser ut til å være av betydning: Eldre med høyere utdanning var de som i størst grad rapporterte å kunne spørre venner om hjelp.

Om studien:

Datagrunnlag: Fjerde runde av Trøndelag Helseundersøkelse (HUNT4), en av verdens største befolkningsbaserte helseundersøkelser.

Utvalg: 24 289 hjemmeboende personer over 70 år fra både by og land i Trøndelag.

Analyse: Prevalenstillene er standardisert for alder, kjønn og utdanning for å sikre representativitet.

Studien er finansiert av Helsedirektoratet og gjennomført i samarbeid med HUNT forskningscenter, Trøndelag fylkeskommune, Helse Midt-Norge RHF, Folkehelseinstituttet og Nasjonalt senter for aldring og helse.

REFERANSE

1. Strand BH, Langballe EM. Do community-dwelling adults aged 70 and older have someone to rely on for help when needed? A Trøndelag Health Study (HUNT). *Scandinavian Journal of Public Health*. 2025;0(0). doi:10.1177/14034948251338678

Den danske Tandlægeforeningen advarer mot ny utdanning

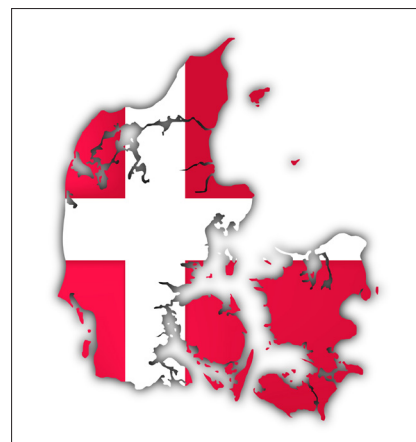

Foto: Wikimedia.

Et bredt politisk flertall i Danmark står bak planene om å etablere en ny type tannlegeutdanning i Odense, der studentene skal læres opp ved å behandle pasienter ved private klinikker.

I en pressemelding omtaler den danske Tandlægeforeningen den planlagte nye tannlegeutdanningen i Odense som en riktig dårlig idé, både når det gjelder det faglige nivået hos de som potensielt utdannes, samt når det gjelder konsekvensene for pasientsikkerheten.

– Vi mangler tannleger alle steder utenom i de store byene i Danmark, og det skal løses ved å øke opptaket på de sterke tannlegeutdanninger vi allerede har i København og Aarhus. Ikke ved at bruke penger på en ny utdanning i Odense med et tvilsomt faglig nivå, advarer Tandlægeforeningen.

Sammen med de øvrige tannlegeorganisasjonene har Tandlægeforeningen sendt et åpent brev til den danske regjeringen og Folketinget, der de tar avstand fra planene om en alternativ tannlegeutdanning.

– Hvis man mot vår anbefaling velger å gå for en tredje tannlegeutdanning må vi insistere på at det blir en fullskalautdanning med samme krav og oppsett som i København og Aarhus og at det er snakk om en reell økning i studieplasser, og ikke bare en flytting av studieplasser fra de eksisterende utdannelsene. Ellers er vi like langt i å løse tannlegemangelen, sier Tandlægeforeningens formand, Torben Schønwaldt, i pressemeldingen.